

Αριθμ. Πρωτ. ΕΡΩΤΗΣΕΩΝ:
Ημερομ. Κατάθεσης:

2566

9/1/2025

Ε-✉: info@mchourdakis.gr | W: mchourdakis.gr | X: [chourdakis_m](https://twitter.com/chourdakis_m)
FACEBOOK: [chourdakismichail](https://www.facebook.com/chourdakismichail) | INSTAGRAM: [chourdakismichail](https://www.instagram.com/chourdakismichail) | TIKTOK: [chourdakismichail](https://www.tiktok.com/@chourdakismichail)

✉ | Βουλής 4, Αθήνα, 10563 | 4^{ος} όροφος, Γρ. 411 | Τηλ. Αθήνα: 210 370 6211 | Τηλ. Θεσσαλονίκη: 2312 311 815

ΕΡΩΤΗΣΗ

Αθήνα, 27 Δεκεμβρίου 2024

Προς: τον Υπουργό Δικαιοσύνης, κ. Γιώργο Φλωρίδη

Θέμα: Καταδίκη της Ελλάδος από το ΕΔΔΑ σχετικά με την παροχή εννόμου προστασίας και το δικαίωμα των πολιτών στην άσκηση αίτησης αναίρεσης ενώπιον του ΣτΕ»

Κύριε Υπουργέ,

Όπως γνωρίζετε, το ΕΔΔΑ εξέδωσε πρόσφατα μια πολύ σημαντική απόφαση-«ράπισμα» για την τυπολατρική ερμηνεία των προϋποθέσεων παραδεκτού της αίτησης αναίρεσης ενώπιον του ΣτΕ. Το Δικαστήριο του Στρασβούργου, στην πρόσφατη απόφαση *Τσιώλη κατά Ελλάδος* της 19 Νοεμβρίου 2024 (Προσφυγή με αριθ. 51774/17) έκρινε ότι το Συμβούλιο της Επικρατείας **παραβίασε το δικαίωμα του προσφεύγοντος σε δίκαιη δίκη**, δια της απόρριψης της αίτησης αναίρεσης, ως απαράδεκτης, ελλείψει τεκμηρίωσης της έλλειψης νομολογίας επί του κρίσιμου θέματος ή προσκόμισης (αντίθετης) νομολογίας εκ μέρους του αναιρεσείοντος.

Το ΕΔΔΑ στηλίτευσε τη νομολογιακή εφαρμογή του Ν. 3900/2010 από το ΣτΕ, καθώς δεν νοείται το ανώτατο διοικητικό δικαστήριο να απαιτεί την προσκόμιση νομολογίας εκ μέρους του αναιρεσείοντος, όταν οι αποφάσεις των εθνικών διοικητικών δικαστηρίων δεν δημοσιεύονται στο σύνολό τους σε κανένα επίσημο έντυπο ή σε προσβάσιμη για τον διάδικο και το δικηγόρο του βάση δεδομένων. Κατά

Δρ. Μιχαήλ Χουρδάκης

Βουλευτής (Α' Θεσσαλονίκης)

e-✉: info@mchourdakis.gr | W: mchourdakis.gr | X: [chourdakis_m](https://twitter.com/chourdakis_m)

FACEBOOK: [chourdakismichail](https://www.facebook.com/chourdakismichail) | INSTAGRAM: [chourdakismichail](https://www.instagram.com/chourdakismichail) | TIKTOK: [chourdakismichail](https://www.tiktok.com/@chourdakismichail)

✉ | Βουλής 4, Αθήνα, 10563 | 4^{ος} όροφος, Γρ. 411 | Τηλ. Αθήνα: 210 370 6211 | Τηλ. Θεσσαλονίκη: 2312 311 815

το Δικαστήριο του Στρασβούργου τα εθνικά δικαστήρια πρέπει να αποφεύγουν την υπερβολική τυπολατρία, που αντιβαίνει στην **απαίτηση εξασφάλισης πρακτικού και αποτελεσματικού δικαιώματος πρόσβασης σε δικαστήριο, σύμφωνα με το άρθρο 6 § 1 της ΕΣΔΑ. Το ΕΔΔΑ καταδίκασε την Ελλάδα για υπερβολική τυπολατρία του Συμβουλίου της Επικρατείας λόγω της νομολογιακής προσέγγισης**, που ακολουθεί το Ανώτατο Διοικητικό Δικαστήριο κατά την εφαρμογή της διαδικασίας των απαιτήσεων του παραδεκτού για την απόρριψη των λόγων αναίρεσης. Το ΣτΕ δεν μπορεί να απαιτεί την προσκόμιση νομολογίας εκ μέρους του αναιρεσείοντος, όταν το σύνολο των αποφάσεων των διοικητικών και εθνικών εν γένει δικαστηρίων, δεν δημοσιεύονται σε κανένα επίσημο έντυπο ή σε προσβάσιμη βάση δεδομένων, στην οποία ο διάδικος ή ο δικηγόρος του να έχουν απρόσκοπτη πρόσβαση.

Χαρακτηριστικό είναι το ακόλουθο απόσπασμα, που κρίνει όχι μόνο **δυσανάλογη, αλλά και παράλογη (unreasonable) την απαίτηση του ΣτΕ**: «Ο προσφεύγων όφειλε να προσκομίσει νομολογία με την οποία ήταν αντίθετοι οι ισχυρισμοί της απόφασης του δευτεροβάθμιου δικαστηρίου ή να επικαλεστεί την έλλειψη νομολογίας. Το Δικαστήριο υπογραμμίζει εν προκειμένω ότι οι αποφάσεις που εξέδωσε η διοικητική δικαιοσύνη δεν δημοσιεύθηκαν σε κανένα επίσημο έντυπο ή προσβάσιμη βάση δεδομένων που να περιέχει το σύνολο της νομολογίας στην οποία είχε πρόσβαση ο προσφεύγων ή ο δικηγόρος του. Αυτό θα εμπόδιζε σημαντικά την ικανότητά του να βρει τη σχετική νομολογία, ακόμη και αν ο προσφεύγων είχε εκπροσωπηθεί από δικηγόρο. Το να θεωρηθεί ότι ο ισχυρισμός αυτός δεν διατυπώθηκε κατά τρόπο παραδεκτό και να αναμένεται ότι ο προσφεύγων θα έχει τεκμηριώσει περαιτέρω το επιχείρημά του ότι δεν υπήρχε σχετική νομολογία δεν είναι μόνο παράλογο, αλλά συνιστά και δυσανάλογη επιβάρυνση γι' αυτόν».

Δρ. Μιχαήλ Χουρδάκης

Βουλευτής (Α΄ Θεσσαλονίκης)

e-✉: info@mchourdakis.gr | W: mchourdakis.gr | X: [chourdakis_m](https://twitter.com/chourdakis_m)

FACEBOOK: [chourdakismichail](https://www.facebook.com/chourdakismichail) | INSTAGRAM: [chourdakismichail](https://www.instagram.com/chourdakismichail) | TIKTOK: [chourdakismichail](https://www.tiktok.com/@chourdakismichail)

✉ | Βουλής 4, Αθήνα, 10563 | 4^{ος} όροφος, Γρ. 411 | Τηλ. Αθήνα: 210 370 6211 | Τηλ. Θεσσαλονίκη: 2312 311 815

Το ΕΔΔΑ διαπίστωσε ότι, το ΣτΕ ερμηνεύοντας την επίμαχη απαίτηση χωρίς να λάβει υπόψη τα πρακτικά εμπόδια που αντιμετώπισε ο αναιρεσείων όσον αφορά την πρόσβαση στην νομολογία, υιοθέτησε μια υπερβολική τυπολατρική προσέγγιση, που δεν ήταν αναγκαία για την κατοχύρωση της ασφάλειας δικαίου ή την ορθή απονομή της δικαιοσύνης. **Με τον τρόπο αυτό προσβλήθηκε ο πυρήνας και η ουσία του θεμελιώδους δικαιώματος πρόσβασης σε δικαστήριο.**

Το Στρασβούργο διαπίστωσε **παραβίαση του άρθρου 6 παρ. 1 της ΕΣΔΑ και καταδίκασε την χώρα μας σε καταβολή 6.000 ευρώ για ηθική βλάβη του προσφεύγοντος.**

Ειδικότερα, η διάταξη του ισχύοντος άρθρου 53 παρ. 3 του Π.Δ. 18/1989, όπως ισχύει σήμερα, προβλέπει τα εξής σχετικά με το παραδεκτό της άσκησης της αίτησης αναίρεσης: «3. Η αίτηση αναιρέσεως επιτρέπεται μόνον όταν προβάλλεται από τον διάδικο, με συγκεκριμένους ισχυρισμούς, που περιέχονται στο εισαγωγικό δικόγραφο, ότι δεν υπάρχει νομολογία του Συμβουλίου της Επικρατείας ή ότι υπάρχει αντίθεση της προσβαλλομένης αποφάσεως προς τη νομολογία του Συμβουλίου της Επικρατείας ή άλλου ανωτάτου δικαστηρίου είτε προς ανέκκλητη απόφαση διοικητικού δικαστηρίου. Το απαράδεκτο του προηγούμενου εδαφίου καλύπτεται, εάν μέχρι την πρώτη συζήτηση της υπόθεσης περιέλθει εγγράφως σε γνώση του δικαστηρίου με πρωτοβουλία του διαδίκου, ακόμη και αν δεν γίνεται επίκλησή της στο εισαγωγικό δικόγραφο, απόφαση του Συμβουλίου της Επικρατείας ή άλλου ανωτάτου δικαστηρίου είτε ανέκκλητη απόφαση διοικητικού δικαστηρίου, που είναι αντίθετη προς την προσβαλλόμενη απόφαση».

Δρ. Μιχαήλ Χουρδάκης

Βουλευτής (Α΄ Θεσσαλονίκης)

e-✉: info@mchourdakis.gr | W: mchourdakis.gr | X: [chourdakis_m](https://twitter.com/chourdakis_m)

FACEBOOK: [chourdakismichail](https://www.facebook.com/chourdakismichail) | INSTAGRAM: [chourdakismichail](https://www.instagram.com/chourdakismichail) | TIKTOK: [chourdakismichail](https://www.tiktok.com/@chourdakismichail)

✉ | Βουλής 4, Αθήνα, 10563 | 4^{ος} όροφος, Γρ. 411 | Τηλ. Αθήνα: 210 370 6211 | Τηλ. Θεσσαλονίκη: 2312 311 815

Με δεδομένα τα παραπάνω, ερωτάται ο αρμόδιος Υπουργός:

1. Προτίθεστε μετά την καταδίκη της Ελλάδας να προβείτε στην τροποποίηση της διάταξης της παρ. 3 του άρθρου 53 του Π.Δ. 18/1989, όπως ισχύει σήμερα, ώστε να μην παρακωλύεται, ένεκα αυστηρής τυπολατρίας, η πρόσβαση των πολιτών στην κρίση του ανωτάτου ακυρωτικού δικαστηρίου της χώρας μας (ΣτΕ);
2. Μέχρι την τροποποίηση της ανωτέρω διάταξης σε τι ενέργειες προτίθεστε να προβείτε, προκειμένου να διασφαλιστεί η πρόσβαση των δικηγόρων-συλλειτουργών της δικαιοσύνης στη νομολογία του ΣτΕ στο σύνολό της, ώστε να καθίσταται εφικτή η απρόσκοπτη άσκηση αίτησης αναίρεσης ενώπιον του ΣτΕ και κατ' επέκταση η παροχή της συνταγματικά κατοχυρωμένης έννομης προστασίας;

Ο ερωτών Βουλευτής

Δρ. Μιχαήλ Χουρδάκης

Βουλευτής Α' Θεσσαλονίκης

Καθηγητής | Τμήμα Ιατρικής, Α.Π.Θ.